

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 1988-06-10 קובובסקי ואח' נ' שירביט חברה לביטוח בע"מ

לפני כב' השופטת אסתר שטמר

התובעת:

פנינה קובובסקי

ע"י ב"כ עו"ד מיכאל בך ועו"ד רון לדרמן

נגד

הנתבעת:

שירביט חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד ניר קהת ועו"ד דנה אלמלח-כהן

חקיקה שאוזכרה:

[חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006: סע' 8\(א\), 18, 19, 19\(א\), 22, 23, 25\(א\)\(4\)](#)[חוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981: סע' 28](#)[חוק בתי המשפט \[נוסח משולב\], תשמ"ד-1984: סע' 79א'](#)

מיני-רציו:

* ביהמ"ש אישר הסדר פשרה בתובענה ייצוגית, בקובעו כי ההסדר עונה על דרישות סעיף 19(א) לחוק [תובענות ייצוגיות](#). כמו כן, ביהמ"ש אישר את הסכומים המבוקשים לגמול לתובעת המייצגת ושכר טרחת עו"ד לבאי-כוחה.

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – אישור הסדר פשרה

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – מינוי בודק

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – גמול לתובע מייצג ופרקליטו

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – גמול לתובע מייצג

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – שכר טירחה של בא-כוח מייצג

* דיון אזרחי – תובענה ייצוגית – שכר טירחה לעורך-דין של תובע ייצוגי

בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה שאושרה כייצוגית. נושא התובענה הוא היקף ההרחבה של כיסוי ביטוחי למכשיר רדיו בפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב.

בית המשפט המחוזי פסק כי:

הסדר הפשרה עונה על דרישות סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות"), ויש לאשרו. ההסדר נותן מענה לנושא התובענה הייצוגית: ההסדר מאפשר למבוטח שיציג אסמכתא לקבל פיצוי בהתאם לעלותו של מכשיר הרדיו, בניכוי ההשתתפות עצמית. מבוטח שלא יציג אסמכתא יוכל להעביר לידי שירביט תצהיר מתאים, ובכפוף לבחינת נכונות הפרטים על ידה – הוא יפוצה בסכום של 400 ₪ המשקף שווי סביר של מכשיר רדיו ממותג, מבלי שמופתת ההשתתפות העצמית הקבועה בפוליסה. במידה ושירביט תבקש לחלוק על זכאות המבקש, קובע ההסדר הליך בירור לא מסובך.

בנסיבות הענין אין מקום למנות בודק להערכת ההסדר. אין יתרון להערכת בודק על פני בית המשפט, כאשר שירביט התחייבה לפנות ישירות לכל חברי הקבוצה ולפצות אותם בהתאם לשווי הרדיו, ככל שתוצג אסמכתא כנדרש, ובמקרה שלא תוצג אסמכתא – לפצות בהתאם לעלות מקובלת של מכשיר רדיו ממותג. הסכום שבו נקבו הצדדים לגבי עלותו של מכשיר רדיו ממותג נתמך במכתב "רדיו ירקון", ויש להניח כי הוא נכון.

הצדדים המליצו לפסוק לתובעת גמול בסכום של 90,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחה בסכום של 290,000 ₪ בתוספת מע"מ. בפסק הדין בעניין רייכרט הורה בית המשפט העליון לאמץ את שיטת האחוזים כשיטה המובילה לפסיקת שכר טרחה בתובענות ייצוגיות שבהן הסעד הסופי כספי, אולם בענייננו ההסדר כולל הן פיצוי כספי בגין העבר הן מנגנון להסדרת התנהלות עתידית, כך שסכום הפיצוי הכולל אינו ידוע. היוה"מ לא התנגד לגובה שכר הטרחה המוצע, אלא השיג על אופן חישובו. מינוי בודק לצורך בחינת סבירות גובה שכר הטרחה בלבד, וודאי שאינו סביר.

לאור האמור, ובהתחשב בכך שלתובענה שלפני חשיבות צרכנית ברורה; בכך שההסדר הביא לשינוי בהתנהלות שירביט ולפיצוי מבוטחיה; בכך שההסדר מקבל הלכה למעשה את הסעדים העיקריים שהתובעת עתרה להם; ובכך שהתקבל לאחר אישור התובענה כייצוגית – ביהמ"ש קבע כי יש לאשר את הסכומים המבוקשים.

פסק דין

1. בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה שאושרה כייצוגית.
נושא התובענה הוא היקף ההרחבה של כיסוי ביטוחי למכשיר רדיו בפוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב.
2. התובעת ביטחה אצל הנתבעת ("שירביט") רכב מסוג פולקסווגן פאסאט מס' רישוי 22-406-51 ("הרכב") לתקופה מיום 01.01.09 עד יום 31.12.09, לפי פוליסה מס' 57-570021479-09 ("פוליסת הביטוח"). פוליסת הביטוח כללה הרחבת הכיסוי הביטוחי לרדיו שלא הותקן ברכב ע"י היצרן מלכתחילה (בלשון המדוברת "לא אינטגראלי").
ביום 24.01.09 נגנב הרכב. שירביט שילמה לתובעת 48,290 ₪: פיצוי לפי מחיר הרכב במחירון - 47,940 ₪ (לפי מחירון לוי יצחק) ותוספת בסכום של 350 ₪ בגין חפצים אישיים.
שירביט לא שלמה את שווי מכשיר הרדיו, שלטענת התובעת עומד על 722 ₪, לאחר הפחתת השתתפות עצמית בסכום של 850 ₪.

3. עילות התביעה של התובעת נגעו בדיני חוזים, בנזיקין, בדיני הביטוח, ועשיית עושר ולא במשפט, והסעד שנתבקש היה תשלום הסכומים עבור הרדיו בכל גניבה או אבדן מוחלט של רכב שנעשתה לגביו ההרחבה הרלוונטית.
- התובעת טענה עוד, כי במקרה שעובדותיו זהות נקבע בת"ק (ירושלים) 2669/08 **תורג'מן נ' שירביט חברה לביטוח בע"מ** [פורסם בבנו] (5.2.2009), כי היה על שירביט לגלות למבוטחים באופן יזום ומפורש כי במקרה של גניבה או נזק טוטאלי, לא יחול פיצוי נוסף בגין הרדיו.
4. שירביט טענה שהכיסוי הביטוחי המורחב לרדיו לא חל במקרים של גניבת הרכב אלא רק במקרים שבהם נגנב או ניזוק הרדיו עצמו. יתרה מזו, ערך הרכב לפי מחיר מחירון כולל גם את הרדיו המותקן בו. על כן, תשלום נוסף עבור הרדיו יהווה כפל פיצוי. לדעת שירביט אין עילת תביעה בחוזים, אף לא בנזיקין בעילת הטעיה, וגם לא בעשיית עושר ולא במשפט - משום שהוראות ההרחבה אינן מזכות בסעד כספי אלא בסעד של רדיו חלופי.
- שירביט סברה שאין להחיל את כלל מעשה בית דין בענייננו מכמה סיבות מצטברות: ראשית משום שמדובר בפסק דין בבית משפט לתביעות קטנות, שמעצם טבעו אינו יכול לחייב את כלל הערכאות, ולו משום שאין בו ייצוג מתאים, ובהכרח השאלות המשפטיות נדונות רק בחלקן. ושנית, משום שלפי כלל מעשה בית דין, אמנם מדובר באותה נתבעת, אך התובע ראוי להשתמש בפסק דין שניתן בהתדיינות קודמת שנטלה בה חלק רק כ"מגן" ולא כ"חרב".

החלטת האישור

5. בהחלטה מיום 24.4.12 אושרה התובענה כייצוגית.
- בהחלטת האישור נקבע כי לא יחול על העניין השתק פלוגתא.
6. בהעדר הסתייגות מפורשת בפוליסה מכך שסעיף ההרחבות במלואו יחול במקרה של גניבה או נזק מלא – תחול הפרשנות הרגילה של הפוליסה, ולפיה הורחב הכיסוי לכלול פיצוי מיוחד בגין הרדיו, ב"כל הסיכונים", ולא דווקא בסיכונים שפגעו ברדיו בלבד. סירובה של שירביט לשלם את תגמולי הביטוח בגין הרדיו נעשה, אם כן, תוך הפרת הסכם הביטוח, לכאורה. ולתובעת עומדות לכאורה גם עילות ההטעיה, הפרת חובה חקוקה, ועשיית עושר ולא במשפט.
7. הגדרת הקבוצה – הואיל ונקבע כי יש להחיל על התובענה את דין ההתיישנות המיוחד של חוק חוזה הביטוח, 3 שנים, הוגדרה הקבוצה "כמי שהיו לקוחות שירביט שרכשו ממנה פוליסה לביטוח מקיף בתוספת הרחבה בגין אבדן או נזק למכשיר רדיו לא אינטגרלי, החל מיום 1.6.2007 ועד היום, ואשר מכוניתם נגנבה ו/או נפגעה במצב של אובדן מוחלט, ואשר לא שולמו להם תגמולי ביטוח בגין הרדיו בנוסף לפיצוי עבור שווי הרכב".
8. לבסוף נקבע כי התובענה עומדת בתנאים לאישורה כייצוגית, כאמור בסעיף 8(א) בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006, והיא אושרה ככזו.

9. שירביט הגישה בקשת רשות ערעור שהופנתה נגד הקביעות בנוגע להגדרת הקבוצה (רע"א [4328/12](#)) [פורסם בנבו]. שירביט טענה כי היה מקום לכלול בהגדרת הקבוצה רק מבוטחים שרכבם נגנב, ולא מבוטחים שלרכבם נגרם אובדן מוחלט. במקום שנגרם אובדן מוחלט לרכב, ניתן לפרק את מכשיר הרדיו ולקבלו לפני שהרכב מועבר ל"מגרש הגרוטאות". בית המשפט העליון דחה את הבר"ע. נקבע כי בנסיבות העניין ניתן לדחות את ההכרעה בטענות לשלב בו יוגש ערעור על פסק הדין בתובענה הייצוגית (ככל שיוגש).
10. לאחר הדברים הללו הגישו הצדדים בקשה לאישור הסדר פשרה.

הסדר הפשרה

11. הצדדים מבקשים לאשר הסדר פשרה, שאלו עיקריו:
- א. קבוצת התובעים היא "כל מי שהיו או שהינם לקוחות שירביט שרכשו ממנה פוליסה לביטוח מקיף בתוספת הרחבה בגין אובדן או נזק למכשיר רדיו לא אינטגרלי, החל מיום 1.6.2007 ועד 24.4.2012, ואשר מכוניתם נגנבה או נפגעה ממצב של אובדן מוחלט (להבדיל מאובדן מוחלט להלכה), בפרק זמן זה, ואשר לא שולמו להם תגמולי ביטוח בגין מכשיר הרדיו בנוסף לפיצוי עבור שווי הרכב והם לא פרקו מרכבם בפועל את מכשיר הרדיו הלא אינטגרלי לאחר ארוע של אובדן מוחלט" (סעיף 15 בבקשה לאישור ההסדר).
- ב. שירביט תפצה את חברי הקבוצה באופן הבא:
- (1) מי שיציג אסמכתא לרכישת מכשיר לא אינטגרלי כאמור יקבל פיצוי בשווי הרדיו (עד תקרה של 1,500 ₪) בניכוי ההשתתפות העצמית הקבועה בפוליסה שלו.
- (2) מי שלא יוכל להציג אסמכתא כאמור, ימסור תצהיר בנוסח שפרטיו נקבעו מראש ע"י הצדדים להסדר, ויציין את הביטוח, את התקנת המכשיר, ויתן כח לשירביט לבדיקת הפרטים. אם תאשר שירביט את הפרטים, היא תשלם למבוטח כזה 400 ₪ כפיצוי בגין הרדיו, ללא הפחתת סכום בגין השתתפות עצמית של המבוטח. הסכום ישולם למבוטח בנוסף לסכום תגמולי הביטוח ששולמו/ישולמו לו בגין הנזק שנגרם לרכב בגין הגניבה/אובדן מוחלט.
- סכום הפיצוי הוסכם על הצדדים בין היתר לאור נתונים שנתקבלו אצל שירביט ממשווק "רדיו ירקון" כי מכשירי רדיו טייפ ממותגים הכוללים את מלא האביזרים המקובלים, נמכרים במחיר של 345 ₪.
- (3) אם תתעורר מחלוקת בדבר זכותו של מבוטח, היא תידון בין ב"כ שירביט לבין ב"כ הקבוצה, וההכרעה תחייב את הצדדים. בהעדר הכרעה רשאים הצדדים לפנות לבית המשפט על מנת שיכריע במחלוקת על פי [סעיף 79א'](#) לחוק [בתי המשפט](#) תשמ"ד-1984, ללא חובת הנמקה.

ג. על מבוטחי שירביט בעלי פוליסת ביטוח מקיף בתוספת הרחבה בגין אבדן או נזק למכשיר רדיו לא אינטגרציה שהתקינו ברכבם רדיו לא אינטגרציה, ושארעו לרכבם לאחר יום 24.4.2012 גניבה ו/או אובדן מוחלט (להבדיל מאבדן להלכה) – יחול ההסדר הבא:

(1) במקרה שהנזק שארע לרכב הוא מסוג אבדן מוחלט – שירביט תודיע למבוטח על זכותו לפרק את מכשיר הרדיו מן הרכב ולקבלו לידיו.

(2) אם הרדיו ניזוק במהלך התאונה באופן ששוב אינו ניתן לפירוק או במקרה של גניבת הרכב - תפצה שירביט את המבוטח לפי ערך הרדיו בחשבונית שתוצג (עד לסך מקסימאלי של 1,500 ₪) בניכוי ההשתתפות העצמית.

ד. הצדדים ממליצים לשלם גמול לתובעת בסכום של 90,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחה בסכום של 290,000 ₪ בתוספת מע"מ.

12. במסגרת תיקון תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשע"ב – 2012 אשר נכנס לתוקף ביום 3.10.12, תוקנה הגדרת "מקרה ביטוח" בפוליסה התקנית, ונקבע כי "מקרה הביטוח הוא אבדן או נזק שנגרם לרכב הנקוב במפרט, לרבות האבזרים והמכלולים שבחבילה הבסיסית של דגם הרכב הקבועים במפרט...". שירביט סבורה כי לאור התיקון, ובהיעדר קביעה מפורשת במפרט של הפוליסה כי מכשיר הרדיו הלא אינטגרציה הוא אביזר נוסף המכוסה בפוליסה, מכשיר הרדיו שוב אינו מבוטח, ואין חובה לשלם למבוטחים תגמולי ביטוח בגין רדיו שניזוק/שנגנב. שירביט סבורה כי תיקון זה מיתר את הצורך להסדיר את פרשנות ההרחבה לגבי מקרים עתידיים בגין פוליסות שהונפקו ויונפקו לאחר 3.10.12 שכן בכפוף לקבלת אישורו הסופי של המפקח על הביטוח, בכוונתה לשווק פוליסה תקנית חדשה, שהגדרת "מקרה הביטוח" בה תתאים לתקנות, כך שלא תשווק עוד ההרחבה של הפוליסה בגין אבדן או נזק למכשיר הלא אינטגרציה.

13. הצדדים סברו כי בנסיבות המקרה, כאשר לבית המשפט היכרות מעמיקה עם התיק לאחר שאישר את בירור התביעה כייצוגית, וכאשר מתכונת הפשרה המוצעת הוצעה בעיקרה על ידי בית המשפט, ניתן לאשר את הפשרה לפי [רע"א 8479/02 ד"ר תמר סבו נ' רשות שדות התעופה בישראל](#) [פורסם בנבו] (15.12.2008) (להלן "הלכת סבו"), ללא צורך בהליכים לפי [סעיפים 18-19 בחוק תובענות ייצוגיות](#), תשס"ו – 2006 (להלן "חוק תובענות ייצוגיות"). לכל היותר, די בפרסום מודעה בעיתון שתאפשר לחברי הקבוצה שיחפצו בכך להחריג עצמם מן ההסדר. כן סברו, שבנסיבות הענין אין צורך למנות בודק.

14. בישיבה שהתקיימה ביום 4.12.12 חזרו הצדדים על בקשתם לפעול לאישור ההסדר בהתאם להלכת סבו.
- הצדדים הסכימו לתקן את ההסדר ע"י קציבת 30 יום למתן הכרעה במקרה שתתגלע מחלוקת בדבר זכותו של מבוטח. גם זכותו של חבר קבוצה לערער הוגבלה ל- 30 יום.**
- באשר לסעיף 22.2 בבקשה לאישור ההסדר - שירביט התנגדה להוספת אפשרות של הוכחת מחיר הרדיו באמצעים אחרים פרט לחשבונית, כיוון שהסעיף מתייחס לקבוצה שאינה נכללת בגדר הקבוצה הייצוגית.
15. לא ראיתי לדחות את הסדר הפשרה על הסף (החלטה מיום 17.3.13). אולם סברתי כי אין זה ראוי לאשר את הפשרה ללא המנגנון הקבוע **בס' 18 ו-19 בהוק תובענות ייצוגיות**, תשס"ו-2006, שנועד לפיקוח שיפוטי בטרם יאושר הסדר פשרה בתובענה ייצוגית.
- שירביט נדרשה לשלוח מכתב בדבר ההסדר המוצע לכל אחד מן המבוטחים שרכשו ביטוח מקיף עם הרחבת רדיו החל מיום 1.6.07 ועד למועד מתן החלטה, שרכבם נגנב או שארע להם נזק מסוג אבדן מוחלט. בקשה לעיון חוזר של הצדדים, לביטול משלוח המכתבים האישיים – נדחתה.
16. הסדר הפשרה פורסם ברבים ולא נתקבלו התנגדויות מצד חברי הקבוצה, למעט הגב' מאיה פולק שהודיעה כי אינה מעוניינת להיכלל בהסדר.
17. היועץ המשפטי לממשלה הודיע כי הוא מותיר את אישור ההסדר לשקול דעת בית המשפט, אך הוסיף מספר הערות:
- א. לסכומים שישולמו לכל אחד מחברי הקבוצה שיציג אסמכתא כנדרש, יש להוסיף הפרשי הצמדה וריבית מן המועד בו קמה הזכות לתגמולי הביטוח.
- ב. היועץ המשפטי לממשלה הבהיר כי תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי לחוזה לביטוח רכב פרטי), התשע"ב – 2012 אינן קובעות כי חברת ביטוח לא תמכור לאחר התיקון הרחבה לחלקים שאינם אינטגראליים, אלא הכוונה היתה לכך שהמבטח יברר בשלב החיתום אם ישנם חלקים כאלו ויעדכן את המבוטח שעליו לרכוש את ההרחבה על מנת שאותם חלקים יהיו מבוטחים. לכן לכאורה המחלוקת הפרשנית בין הצדדים אינה נפתרת בעקבות התיקון שכן הוא אינו מונע משירביט למכור הרחבות לרדיו שאינו אינטגראלי.
- ג. הגדרת הקבוצה כפי שהוגדרה בהסדר מצומצמת מזו שנקבעה בהחלטת האישור. ב"כ היועץ המשפטי אינו מתנגד לצמצום הקבוצה כל עוד נשמרת ההלימה בין חברי הקבוצה לבין ההשתק שנוצר בעקבות ההסדר.
- ד. יש להבהיר בהגדרת הקבוצה כי כל חבריה רכשו את הפוליסה נשוא התובענה.

- ה. הוצע לקבוע כי שכר הטרחה ישולם באחוזים מתוך הפיצוי בפועל שכן לא ברור מן ההסדר מהו גודלה של הקבוצה וגובה הפיצוי.
18. ביום 14.7.13 הגיבה התובעת לעמדת היועץ המשפטי לממשלה:
- א. אין מניעה לאשר את ההסדר במתכונתו הנוכחית כבר עתה שכן אף היועץ המשפטי לממשלה הבהיר כי אינו מתנגד להסדר.
- ב. התובעת הותירה לשיקול דעת בית המשפט את המלצת היוה"מ להוסיף הפרשי הצמדה וריבית לסכומים המשולמים.
- ג. טענת שירביט כי לאור התיקון ולאחריו מתייתר הצורך להסדיר את פרשנות ההרחבה לגבי מקרים עתידיים, צוינה כהערת אגב, ואין לה השלכה אופרטיבית על הסדר הפשרה. בהסדר צוין מפורשות כי אין להצהרת כוונות זו של שירביט השלכה על תחולת ההסדר.
- הסדר הפשרה קובע מנגנון של הסדרה עתידית לגבי האופן בו תנהג שירביט ביחס למבוטחים שמקרה הביטוח שלהם התרחש החל מיום 25.4.12, ללא הגבלת זמן (סעיף 10 בהסדר).
- ד. ההסדרה העתידית מעניקה זכויות גם למבוטחים שאינם בגדר חברי הקבוצה, ורשאים לדרוש פיצוי כאמור, וכלפי צבור זה לא יוצר פסק הדין מעשה בית דין.
- ה. בהתאם לסעיף 3 בהסדר הפשרה, הגדרת הקבוצה כוללת כל פוליסת ביטוח מקיף של שירביט עם הרחבה בגין אבדן או נזק למכשיר רדיו לא אינטגרלי.
- ו. אין לגזור את שכר הטרחה לב"כ התובעת מן הסכומים שישולמו בפועל. סכומי שכר הטרחה והגמול שהוסכמו אינם גבוהים ביחס למקובל: בקשת האישור נוהלה במלואה ואושרה על ידי בית המשפט; התובעת ובאי כוחה כבר החלו לנהל את התובענה העיקרית; מאז הגשת התובענה הושקעו בתיק מאות שעות עבודה; התובעת נטלה סיכון בהגשת התובענה; התובענה בעלת חשיבות ציבורית צרכנית; בעקבות פרסום המודעה והמכתבים שנשלחו למבוטחים התקבלה במשרד ב"כ התובעת כמות אדירה של פניות אשר הצריכה את גיוסו של כל צוות המשרד במשך כ- 3 שבועות; ולבסוף – הפיצוי הכספי שישולם לכל אחד מחברי הקבוצה הוא פיצוי נכבד.
- נטען כי הסדר הפשרה משקף תועלת לציבור; וכי כך או אחרת, הסכומים שהוסכמו אינם נגרעים מן הכספים שישולמו לחברי הקבוצה.

אישור ההסדר

19. בהמשך להחלטתי מיום 24.4.12 החלטתי לאשר את ההסדר, שעונה לדעתי על דרישות [סעיף 19 \(א\) בחוק תובענות ייצוגיות](#) שזו לשונו:

"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה..".

ההסדר שגובש על ידי הצדדים נותן מענה לנושא התובענה הייצוגית: ההסדר מאפשר למבוטח שיציג אסמכתא לקבל פיצוי בהתאם לעלותו של מכשיר הרדיו (עד לתקרה של 1,500 ₪), בניכוי ההשתתפות עצמית. מבוטח שלא יציג אסמכתא יוכל להעביר לידי שירביט תצהיר מתאים, ובכפוף לבחינת נכונות הפרטים על ידה – הוא יפוצה בסכום של 400 ₪ המשקף שווי סביר של מכשיר רדיו ממותג, מבלי שמופחתת ההשתתפות העצמית הקבועה בפוליסה. במידה ושירביט תבקש לחלוק על זכאות המבקש, קובע ההסדר הליך בירור לא מסובך.

מנגנון ההסדרה העתידית מאפשר למבוטחים הרלוונטיים לקבל בתנאים המצוינים בהסדר פיצוי בשווי מכשיר הרדיו (עד לתקרה כאמור לעיל) בניכוי השתתפות עצמית, בכפוף להצגת חשבונית בגין הרכישה.

שירביט לא הגיבה לתגובת היוה"מ, לרבות להערה בדבר תוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד הזכאות ועד קבלת תגמולי הביטוח. אין זאת כי אם הסכימה שהוראות הדין הכלליות תחולנה, וכי שווי הפיצוי יהיה השווי הריאלי, כלומר שתגמולי הביטוח שישולמו למי שיציג אסמכתא כנדרש, יישאו הפרשי הצמדה וריבית כאמור [בסעיף 28 בחוק תווה הביטוח](#), תשמ"א-1981.

20. אין מקום להכריע בטענת היוה"מ כי המחלוקת הפרשנית בין הצדדים אינה נפתרת בעקבות התיקון לתקנות מיום 3.10.12. אכן, להצהרת שירביט בדבר הצורך להסדיר את פרשנות ההרחבה לגבי מקרים עתידיים, אין השלכה מעשית על ההסדר, כפי שצוין מפורשות בסעיף 22 בבקשה לאישור ההסדר. ההסדר אינו מחייב את מי שמקרה הביטוח שלהם חל אחרי 24.4.12, אך הם רשאים לפעול על פיו.

21. הגדרת הקבוצה – כדברי היוה"מ, הגדרת הקבוצה בהסדר מצומצמת מזו שבהחלטת האישור, שם לא נדרש כי גם מקרה הביטוח התרחש בתקופה שמיום 1.6.07 ועד ליום 24.4.12. ואולם נשמרת הלימה בין חברי הקבוצה לבין ההשתק הנוצר באמצעות ההסדר. כמובהר בהסדר הפשרה (סעיפים 23-24 בבקשה לאישור ההסדר) הוא מהווה מעשה בית דין לגבי העילות והסעדים שצוינו בבקשת האישור "כלפי כל אחד מחברי הקבוצה הייצוגית". כלומר, שרק חברי הקבוצה כהגדרתם בהסדר מושתקים מלטעון כלפי הנתבעת.

שירביט התחייבה לתת מענה גם למבוטחים שמקרה הביטוח שלהם התרחש החל מיום 25.4.12 מבלי שאלו מוותרים על טענותיהם כלפיה, כלומר, שההסדר מקנה יתרון מסוים למבוטחים

שאינם חברי הקבוצה. משההסדר קובע מנגנון להסדרה עתידית, איני רואה סיבה שלא להיעתר להגדרת הקבוצה שבהסכם הפשרה.

22. אינני סבורה, כטענת היוה"מ, כי נדרשת הבהרה בהגדרת הקבוצה, כי כל חבריה רכשו את הפוליסה נשוא המחלוקת. הגדרת הקבוצה כוללת את "כל מי שהיו או שהינם לקוחות שירביט שרכשו ממנה פוליסה לביטוח מקיף בתוספת הרחבה בגין אבדן או נזק למכשיר רדיו לא אינטגרלי...".

לאור האמור אני סבורה כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר – ויש לאשרו.

מינוי בודק

23. בנסיבות הענין אין מקום למנות בודק להערכת ההסדר. אין יתרון להערכת בודק על פני בית המשפט, כאשר שירביט התחייבה לפנות ישירות לכל חברי הקבוצה ולפצות אותם בהתאם לשווי הרדיו, ככל שתוצג אסמכתא כנדרש, ובמקרה שלא תוצג אסמכתא - לפצות בהתאם לעלות מקובלת של מכשיר רדיו ממותג. הסכום שבו נקבו הצדדים לגבי עלותו של מכשיר רדיו ממותג נתמך במכתב "רדיו ירקון" (נספח ד' לבקשה לאישור ההסדר), ויש להניח כי הוא נכון. גם מנגנון ההסדרה העתידית אינו מחייב חישובים כלשהם, ועל כן לא מצאתי לנכון למנות בודק ולהכביר הוצאות.

גמול ושכר טרחה

24. הצדדים המליצו לפסוק לתובעת גמול בסכום של 90,000 ₪ ושכר טרחה לבאי כוחה בסכום של 290,000 ₪ בתוספת מע"מ. היוה"מ סבור כי לאור אי הבהירות באשר לגודל הקבוצה ולסכום הכולל בו הם יפוצו, יש לקבוע כי שכר הטרחה ישולם באחוזים מתוך הפיצוי בפועל בהתאם לעקרונות שנקבעו בע"א 2046/10 עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט [פורסם בבנב] (23.5.2012).

25. בהתאם לסעיפים 22 ו-23 בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו – 2006, על בית המשפט להתחשב, בין היתר, בטרחה שטרם התובע הייצוגי ובא-כוחו ובסיכון שלקחו על עצמם בניהול התביעה; במורכבות ההליך; במידת החשיבות הציבורית שבתובענה הייצוגית; ובתועלת שהביאה התובענה הייצוגית לקבוצה. כן יישקל הפער בין הסעדים שנתבעו לבין אלו שנפסקו בתובענה. בנוסף, יש לשקול שיקולים הנוגעים לתמריצים להגשת תובענה ייצוגית ראויה ולמנוע תביעות סרק; את התנהלותם של בא-כוח התובע המייצג; ויש להימנע מפסיקת שכר טרחה שיעקר את טובת ההנאה אשר אמורה לצמוח לקבוצה או יפחית ממנה באופן בלתי סביר [ע"א 2046/10].

עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט [פורסם בנבו] (23.5.2012); רע"א 2362/08 תדיראן מוצרי צריכה בע"מ נ' אמיר שהי שאול [פורסם בנבו] בפסקה 7 (14.12.11); ע"א 10085/08 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' ראבי [פורסם בנבו] (4.12.11) (עתירה לדיון נוסף על פסק הדין בעניינים שאינם נוגעים לעניינינו נדחתה – דנ"א 9416/11; ע"א 9134/05 אליעזר לויט נ' קו אופ צפון אגודה שיתופית לשירותים בע"מ [פורסם בנבו] פסקאות 12-14 (7.2.2008).

בפסק הדין בעניין רייכרט הורה בית המשפט העליון לאמץ את שיטת האחוזים כשיטה המובילה לפסיקת שכר טרחה בתובענות ייצוגיות שבהן הסעד הסופי כספי, אולם בעניינינו ההסדר כולל הן פיצוי כספי בגין העבר הן מנגנון להסדרת התנהלות עתידית, כך שסכום הפיצוי הכולל אינו ידוע.

כזכור, היוה"מ לא התנגד לגובה שכר הטרחה המוצע, אלא השיג על אופן חישובו. מינוי בודק לצורך בחינת סבירות גובה שכר הטרחה בלבד, וודאי שאינו סביר.

לאור האמור, ובהתחשב בכך שלתובענה שלפני חשיבות צרכנית ברורה; בכך שההסדר הביא לשינוי בהתנהלות שירביט ולפיצוי מבוטחיה; בכך שההסדר מקבל הלכה למעשה את הסעדים העיקריים שהתובעת עתרה להם; ובכך שהתקבל לאחר אישור התובענה כייצוגית – מצאתי לנכון לאשר את הסכומים המבוקשים.

26. עם זאת, תפקיד התובעת ובא כוחה לא הסתיים, ויהיה עליהם לבחון גם את בצוע ההסדר: מחצית הגמול ושכר הטרחה ישולמו לתובעת ולבא כוחה תוך 30 יום מהיום, והמחצית האחרת, בצרוף הפרשי הצמדה וריבית, לפי החלטה נוספת של בית המשפט לאחר שב"כ התובעת ידווח אודות בצוע פסק הדין לגבי חברי הקבוצה.

27. אם כן, אני מאשרת את הסדר הפשרה על התיקונים שנערכו בו בהחלטה זו, ונותנת לו תוקף של פסק דין. קבוצת התובעים הוגדרה בסעיף 11א (למעט הגב' מאיה פולק), ועילות התביעה צוינו בסעיף 6 בפסק הדין.

שירביט תפרסם הודעה בדבר אישור הסדר הפשרה כקבוע [בסעיף 25\(א\)4](#) [בחוק תובענות ייצוגיות](#).

28. המזכירות תואיל לשלוח העתק פסק הדין בצירוף הסדר הפשרה (כאמור [בסעיף 19\(ה\)](#) [בחוק תובענות ייצוגיות](#)) למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

ניתן היום, ז' אלול תשע"ג, 13 אוגוסט 2013, בהעדר הצדדים.

אסתר שטמר 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן